

Tézy k štátnej skúške v bakalárskom študijnom programe *Európske štúdiá*

- 1) Staroveké Grécko. Rané obdobie gréckych dejín (3000 – 2000 pr. Kr.). Homérske (temné) obdobie (1200 – 800 pr. Kr.). Archaické obdobie (800 – 500 pr. Kr.). Ranná grécka tyrania. Veľká grécka kolonizácia. Sparta a Atény. Cesta k aténskej demokracii: Solón, Peisistratos, Kleistenes.
- 2) Staroveké Grécko. Klasické obdobie (500 – 338 pr. Kr.). Grécko-perzské vojny. Peloponézska vojna (431 pñl. – 404 pñl.). Helenistické obdobie (338 – 146 pr. Kr.). Alexandre Macedónsky.
- 3) Staroveký Rím. Rím v období kráľovstva (753 – 510 pred Kr.). Rímska republika (510 – 27 pred Kr.). Ovládnutie Apeninského polostrova a Stredomoria (Púnske vojny). Vnútorý vývoj: raná republika a triedny boj, kríza republiky, občianske vojny.
- 4) Staroveký Rím. Cisárstvo (27 pred Kr. – 476 po Kr.). Periodizácia. Najvýznamnejší cisári. Úpadok a pád Rímskej ríše.
- 5) Byzantská ríša. Všeobecná charakteristika Byzantskej ríše. Vláda Justiniána I. Obrazoborectvo. Veľká východná schizma. Latinské cisárstvo. Zánik Byzantskej ríše.
- 6) Franská ríša. Vláda merovejovskej dynastie. Zjednocovanie franských a germánskych kmeňov. Vláda karolovskej dynastie. Karol Veľký. Rozpad Franskej ríše.
- 7) Svätá ríša rímska. Všeobecná charakteristika. Stručná periodizácia. Územný rozsah. Vládnuce dynastie. Boj o investitúru. Habsburgovci.
- 8) Európska expanzia a zámorské objavy. Predpoklady zámorských objavov. Zámorské objavy Španielska a Portugalska (15. – 1. polovica 16. storočia). Zámorské objavy Anglicka, Francúzska, Holandska a severských krajín (2. polovica 16. – 17. storočia).
- 9) Osmanská ríša a jej expanzia do Európy. Podmanenie si Balkánu. Pád Konštantínopolu. Bitka pri Moháči 1526. Bitka pri Viedni 1683. Boj balkánskych štátov v 19. stor. za nezávislosť. Zánik Osmanskej ríše a vznik Turecka.
- 10) Tridsaťročná vojna. Príčiny vzniku vojny. Etapy 30-ročnej vojny, hlavní aktéri vojny. Vestfálsky mier.
- 11) Anglický kolonializmus a vznik USA. Všeobecná charakteristika. Stručná periodizácia. Otrokárstvo. Vojny s Indiánmi. Americká revolúcia a vojna za nezávislosť. Vznik USA.
- 12) Francúzska revolúcia a vláda Napoleona Bonaparta. Príčiny a predpoklady revolúcie. Periodizácia etáp revolúcie a ich stručný vývoj. Francúzske revolučné vojny. Vláda Napoleona Bonaparta.
- 13) Prvá svetová vojna. Príčiny vzniku vojny. Charakteristika Prvej svetovej vojny (1914 – 1918). Priebeh Prvej svetovej vojny (1914 – 1918). Dôsledky vojny. Parížska mierová konferencia (18. január – 28. jún 1919).
- 14) Druhá svetová vojna. Príčiny vzniku vojny. Etapy Druhej svetovej vojny, ich stručná charakteristika. Dôsledky vojny. Norimberský proces (20. november 1945 – 1. október 1946). Parížska mierová konferencia (29. júl – 15. október 1946).

- 15) Európa v bipolárnom svete. Studená vojna a jej stručná periodizácia. Nemecká otázka. Vnútropolitický vývoj v ZSSR. Satelizácia krajín strednej a východnej Európy. Vojenská integrácia západoeurópskych štátov. Helsinská mierová konferencia (júl 1973 – august 1975).
- 16) Koniec totalitných režimov v európskych krajinách. Koniec pravicových režimov v Španielsku, Portugalsku a Grécku. Koniec komunistických režimov v ZSSR, ČSSR, Albánsku, Bulharsku, Juhoslávii, Maďarsku, NDR, Poľsku a Rumunsku.
- 17) Rok 1918 a Slováci, Slovensko v novom československom štáte (1918 – 1938), autonómia Slovenska 1938 – 1939.
- 18) Historický vývoj v 1. SR (1939 – 1945), budovanie totalitného systému a politický režim 1. SR, Slovenské národné povstanie,
- 19) Slovensko po roku 1945 – základné problémy spoločensko-politického vývoja v rokoch 1945 – 1948. Vznik a vývoj totalitného systému politickej moci KSČ v r. 1948 – 1968. Pražská jar 1968 a vývoj v rokoch 1968 – 1989.
- 20) Zamatová revolúcia v roku 1989 a vývoj do roku 1993. Vznik a vývoj samostatnej Slovenskej republiky od roku 1993 až do súčasnosti.

- 21) Európa v prvopočiatoch svojej integrácie. Helénske obdobie. Rímska ríša. Karol Veľký a Franská ríša. Koncepcie integrácie panovníkov. Koncepcie integrácie filozofov. Európa pred a po I. svetovej vojne.
- 22) Vývoj európskej integrácie po 2. svetovej vojne. Marshallov plán. Vznik prvých európskych spoločenstiev: Organizácia pre európsku hospodársku spoluprácu (OEEC), Rada Európy, NATO.
- 23) Schumanova deklarácia. Európske spoločenstvo uhlia a ocele (ESUO). Rímske zmluvy 1957: Európske spoločenstvo atómovej energie (EURATOM) a Európske hospodárske spoločenstvo (EHS). Dohoda o Európskom združení voľného obchodu (1960). Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD, 1961). Vznik Európskych spoločenstiev (ES, 1965).
- 24) Európsky parlament. Zmluvy o Európskej únii: Maastrichtská zmluva (1992/1993) a Amsterdamská zmluva (1997/1999). Schengenská dohoda (1995). Zmluva z Nice (2001/2003).
- 25) Rozširovanie Európskych spoločenstiev (1973, 1981, 1986). Rozširovanie EU (1995, 2004, 2007, 2013, 2016). Prijatie spoločnej meny Euro (1999/2002). Ústava EÚ. Lisabonská zmluva (2007/2009).
- 26) Fenomén migrácie. Definícia migrácie. Príčiny migrácie. História migrácie. Politika Európskej únie ohľadom migrácie. Dublinský systém.
- 27) Súčasné etnické a náboženské minority na Slovensku.
- 28) Regionalistika Slovenska. Historické regióny Slovenska. Súčasné administratívno-správne rozdelenie Slovenska.
- 29) Základy európskej kultúry a jej historický kontext. Charakteristika globalizačných procesov.
- 30) Európa a demokracia v globalizovanej spoločnosti. Globalizovaná ekonomika a kultúra. Význam vzdelania v globalizovanej Európe.
- 31) Koncept Západnej modernity a postmodernity. Technika a problém moci v západnej kultúre.
- 32) Globalizácia verzus identita v stredoeurópskom priestore. Civilizačno-kultúrne procesy v transformujúcej sa spoločnosti.
- 33) Katolícka cirkev. Rozdelenie Katolíckej cirkvi. Geografia a štatistika katolíckej cirkvi. Hierarchické rozdelenie Katolíckej cirkvi.
- 34) Katolícka cirkev. Organizácia a správa Katolíckej cirkvi.
- 35) Katolícka cirkev. Doktrína a kult Katolíckej cirkvi.
- 36) Východné katolícke cirkvi. Hierarchické a obradové rozdelenie východných katolíckych cirkví.
- 37) Pravoslávne cirkvi. Charakteristika pravoslávnych cirkví. Historické patriarcháty. Autokefálne patriarcháty. Autokefálne cirkvi. Autonómne cirkvi.
- 38) Protestantské cirkvi. Cirkvi vychádzajúce z reformačného učenia M. Luthera (tzv. luteránske cirkvi). Cirkvi a hnutia radikálnej reformácie.
- 39) Reformované (tzv. kalvínske) kresťanské cirkvi. Anglikánska cirkev.
- 40) Evanjelikálne cirkvi a náboženské spoločnosti (pietizmus, kongregacionalizmus, baptizmus, metodizmus, kvakeri, Jednota bratská). Letnično-charizmatické hnutia (pentekostalizmus). Náboženské hnutia vychádzajúce z kresťanstva.